

สารบัญ

หน้า

สารบัญ

(6) รายการตาราง	(8)
รายการภาพประกอบ	(11)
บทที่	
1. บทนำ	
บทนำด้านเรื่อง	1
การตรวจสอบสาร	
1.1 ลักษณะทั่วไปของเนื้อไม้ยาง	2
1.2 การตัดฟันไม้ยาง	2
1.3 โครงงานแปรรูปไม้ยาง	3
1.4 อัตราการแปรรูปไม้ยาง	3
1.5 การอบน้ำยาไม้และอบไม้	4
1.6 เตาอบไม้	5
1.7 ทฤษฎีและข้อปฏิบัติของการอบไม้	6
1.8 ปัญหาที่พบในการอบไม้ยาง	6
1.9 ความสัมพันธ์ระหว่างไม้และความชื้น	8
1.10 ปรากฏการณ์ถ่ายโอนระหว่างไม้และความชื้น	
1.10.1 การถ่ายโอนความร้อน (heat transfer)	11
1.10.2 การถ่ายโอนมวล (mass transfer)	12
1.11 ประเภทการอบแห้งไม้	
1.11.1 การผึ่งแห้งในกระแสอากาศ (Air Drying)	15
1.11.2 การผึ่งในกระแสอากาศที่มีความเร็วสูง (Accelerate Air Drying and Pre-drying)	
1.11.3 การอบแห้งด้วยเตาอบ (Kiln drying)	16
1.11.4 การอบแห้งด้วยพลังงานไอน้ำร้อน (Steam Kiln Drying)	17

(6)

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
1.11.5 การอบแห้งระบบสูญญากาศ (Vacuum Drying)	18
1.11.6 การอบแห้งไม้ที่อุณหภูมิสูง (High-Temperature Dry Kilns)	20
1.11.7 การอบแห้งด้วยไอน้ำอิ่งขาว (Superheated Steam Drying)	20
1.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
1.13 วัสดุประสงค์ของงานวิจัย	24
1.14 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	24
1.15 ขอบเขตของงานวิจัย	25
2. วิธีการวิจัย	
2.1 ตัวอย่างไม้ยาง	26
2.2 เครื่องมือและอุปกรณ์	26
2.3 ขั้นตอนการทดลอง	
2.3.1 ศึกษาและออกแบบโครงสร้างไม้ยาง	27
2.3.2 ศึกษาและออกแบบหัวฉีดพ่นไอน้ำร้อน	28
2.3.3 การออกแบบห้องอบไม้ยางและดำเนินการสร้างห้องอบไม้	29
2.3.4 การทดลองอบไม้ยางเพื่อหาสภาวะที่เหมาะสมสำหรับการอบแห้ง	33
3 ผลการทดลองและการวิเคราะห์ผล	
3.1 การเปลี่ยนแปลงความชื้นไม้ยางต่อเวลาอบแห้ง	37
3.2 ข้อมูลของอุณหภูมิและความชื้นสัม�ัทธิ์ของบรรยายกาศในกระบวนการอบแห้ง	41
3.3 คุณสมบัติทางกายภาพและคุณสมบัติเชิงกลของไม้ยาง	44
3.4 พลังงานที่ใช้ในกระบวนการอบแห้งไม้ยาง	55
3.5 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนทางเศรษฐศาสตร์	56
4. สรุป	
สรุปผล	57
บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก	
ก การทดสอบคุณสมบัติเชิงกลของไม้	63
ข ข้อมูลของการทดลอง	75

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ก ข้อมูลของคุณสมบัติเชิงกลของไม้ย่าง	110
ง อุปกรณ์ใช้ทดลองในงานวิจัย	120
จ ตารางการอบแห้งไม้ย่าง	129
น การเปรียบเทียบคุณสมบัติเชิงกลของไม้ย่างโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติ (SPSS 11)	130
ช ต้นทุนการสร้างห้องอบแห้งไม้ย่างในระดับอุตสาหกรรม	133
ฉ การหาจุดคุ้มทุนทางเศรษฐศาสตร์	135
ณ แบบห้องอบแห้งไม้ย่างในระดับอุตสาหกรรม	148
ประวัติผู้เขียน	150

รายการตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 สภาพที่ใช้ในการอบแห้งไม้ยาง	33
2-2 มาตรฐานที่ใช้ทดสอบคุณสมบัติเชิงกลของไม้ยาง	35
3-1 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean), สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (COV), ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) ของความชื้นไม้ยาง	48
3-2 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean), สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (COV), ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) ของความโน้มถ่วงจำเพาะ	49
3-3 สรุปผลคุณสมบัติเชิงกลของไม้ยางที่ผ่านการอบด้วยไอน้ำยิ่งယัดกับลมร้อน และการอบแบบทั่วไป	50
3-4 แบบแผนการดำเนินการอบแห้งที่สภาวะเหมาะสม (Optimized Drying Schedule)	51
3-5 แสดงแหล่งพลังงานที่ใช้สำหรับอบแห้งไม้ยาง	56
ค-1 ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation), สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of variation) ของความเค้นเฉือนขนานเส้น (Shear strength parallel to grain) ของไม้ยางที่อบด้วยไอน้ำยิ่งယัดกับลมร้อน ณ ค่าความชื้นเฉลี่ย 13.6% และความถ่วงจำเพาะเฉลี่ย 0.64	110
ค-2 ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation), สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of variation) ของความเค้นเฉือนขนานเส้น (Shear strength parallel to grain) ของไม้ยางที่ผ่านการอบแบบทั่วไปจากโรงงาน ณ ค่าความชื้นเฉลี่ย 9.4% และความถ่วงจำเพาะ 0.70	111
ค-3 ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation), สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of variation) ของความเค้นอัดขนาดเส้น (Compression strength parallel to grain) ของไม้ยางที่การอบแห้งด้วยไอน้ำยิ่งယัดกับลมร้อน ณ ค่าความชื้นเฉลี่ย 13.6% และความถ่วงจำเพาะเฉลี่ย 0.64	112
ค-4 ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation), สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of variation) ของความเค้นอัดขนาดเส้น (Compression strength parallel to grain) ของไม้ยางที่ผ่านการอบแบบทั่วไปจากโรงงาน ณ ความชื้นเฉลี่ย 9.7% และความถ่วงจำเพาะ 0.68	113

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
ค-5 ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation), สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of variation) ของความเค้นอัคติ้งจากเกลี้ยน (Compression strength perpendicular to grain) ของไม้ยางที่ผ่านการอบด้วยไอน้ำยิ่งယัดกับลมร้อน ณ ความชื้นเฉลี่ย 13.6% และความถ่วงจำเพาะเฉลี่ย 0.64	114
ค-6 ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation), สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of variation) ของความเค้นอัคติ้งจากเกลี้ยน (Compression strength perpendicular to grain) ของไม้ยางที่ผ่านการอบแบบทั่วไปจากโรงงาน ณ ความชื้นเฉลี่ย 9.4% และความถ่วงจำเพาะเฉลี่ย 0.69	115
ค-7 ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation), สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of variation) ของโมดูลัสแตกหักและโมดูลัสยืดหยุ่น (Modulus of Rupture and Modulus of Elasticity) ของไม้ยางที่ที่ผ่านการอบด้วยไอน้ำยิ่งယัดกับลมร้อน ณ ความชื้นเฉลี่ย 13.6% และความถ่วงจำเพาะ 0.64	116
ค-8 ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation), สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of variation) ของโมดูลัสแตกหักและโมดูลัสยืดหยุ่น (Modulus of Rupture and Modulus of Elasticity) ของไม้ยางที่ผ่านการอบแบบทั่วไปจากโรงงาน ณ ความชื้นเฉลี่ย 9.1% และความถ่วงจำเพาะเฉลี่ย 0.69	117
ค-9 ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation), สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of variation) ของความแข็ง (Hardness) ของไม้ยางที่ผ่านการอบด้วยไอน้ำยิ่งယัดกับลมร้อน ณ ความชื้นเฉลี่ย 13.6% และความถ่วงจำเพาะ 0.64	118
ค-10 ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation), สัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of variation) ของความแข็ง (Hardness) ของไม้ยางที่สภาวะความชื้นและความหนาแน่นจำเพาะเฉลี่ยของไม้ยางที่ผ่านการอบจากโรงงานอุตสาหกรรม ณ ความชื้นเฉลี่ย 9.4% และความถ่วงจำเพาะ 0.68	119

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
จ-1 ตารางอบแห้งไม้ย่างของโรงงานอุตสาหกรรม	129
จ-2 ตารางอบแห้งไม้ย่างด้วยไอน้ำยิ่งယัดกับลมร้อน	129
ฉ-1 การทดสอบแบบ T-test โดยโปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติ (SPSS 11)	130
ฉ-2 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของคุณสมบัติเชิงกลแบบที่ลักษณะ (Paired sample correlations) ระหว่างการอบแห้งไม้ย่างด้วยไอน้ำยิ่งယัดกับลมร้อนและการอบแห้งแบบทั่วไปของโรงงานอุตสาหกรรม ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติ (SPSS 11) และการเปรียบเทียบคุณสมบัติเชิงกลแบบที่ลักษณะ (Paired sample test) ระหว่างการอบแห้งไม้ย่างด้วยไอน้ำยิ่งယัดกับลมร้อนและการอบแห้งแบบทั่วไปของโรงงานอุตสาหกรรม ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติ (SPSS 11) ที่ความเชื่อมั่น 95 %	132
ช-1 ต้นทุนการสร้างห้องอบแห้งไม้ย่างด้วยไอน้ำยิ่งယัดกับลมร้อนในระดับอุตสาหกรรม	133
ช-2 ต้นทุนการสร้างห้องอบแห้งไม้ย่างแบบทั่วไป (Conventional drying) ในระดับอุตสาหกรรม	134

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1-1 การแปรรูปไม้ยาง โดยเลือยให้มีขนาดตามความต้องการ	4
1-2 เครื่องอัดน้ำยาไม้ยาง	5
1-3 เตาอบไม้ยางในโรงงานอุตสาหกรรม	6
1-4 แสดงลักษณะของน้ำในเซลล์ไม้	9
1-5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นสมดุลของไม้กับความชื้นสัมพัทธ์ของบรรยากาศที่อุณหภูมิ 3 ระดับ	10
1-6 ลักษณะความเสียหายของไม้หลังอบแห้ง	13
1-7 กลไกการแห้งของไม้ยางจะมีอะไรบ้าง	14
1-8 กองไม้สำหรับผึ้งแห้งในอากาศ	16
1-9 รูปแบบของห้องอบแบบหมุนเวียนพลังงานกลับมาใช้ใหม่	17
1-10 เตาอบไม้พลังงานแสงอาทิตย์	18
1-11 เตาอบแห้งด้วยพลังงานไอน้ำร้อน	19
1-12 การอบแห้งระบบสุญญาการ	20
2-1 การจัดวางกองไม้ยางสำหรับอบแห้ง	28
2-2 ภาพตัดแสดงรายละเอียดของหัวนีดพ่นไอน้ำ	29
2-3 ภาพด้านหน้าห้องอบไม้ยาง (หน่วยเป็นมิลลิเมตร)	29
2-4 ภาพด้านข้างห้องอบไม้ยาง (หน่วยเป็นมิลลิเมตร)	30
2-5 แผนภาพแสดงกระบวนการอบแห้งไม้ยางด้วยไอน้ำยิ่งขวดกับลมร้อน	32
2-6 ห้องอบแห้งไม้ยางด้วยไอน้ำยิ่งขวดและลมร้อนในระดับกึ่งอุตสาหกรรม	32
2-7 ลักษณะไม้ยางเมื่อทดสอบแบบซีส้อม	34
3-1 กราฟแสดงอัตราการอบแห้งของการอบแบบทั่วไปในโรงงานอุตสาหกรรม เปรียบเทียบกับการอบแห้งด้วยไอน้ำยิ่งขวดกับลมร้อน	38
3-2 แสดงการเปรียบเทียบอัตราการอบแห้งของไม้ในแต่ละชั้นในกองไม้	39
3-3 แสดงตำแหน่งภายในกองไม้ที่มีการวัดความเร็วลมและอุณหภูมิอบแห้ง	40
3-4 แสดงความเร็วลมภายในของกองไม้ขณะอบแห้ง	41

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
3-5 แสดงอุณหภูมิภายในของกองไม้ขยะอบแห้ง	42
3-6 แสดงอุณหภูมิช่วงเริ่มต้นกระบวนการกรอบแห้งของอุณหภูมิห้อง, อุณหภูมิที่ผิวไม้และอุณหภูมิตรงกลางในเนื้อไม้	43
3-7 แสดงข้อมูลอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์อากาศในกระบวนการกรอบแห้ง	43
3-8 ลักษณะของไม้ย่างที่ดีหลังอบแห้ง	44
3-9 การจัดวางกองไม้สำหรับอบแห้งและตำแหน่งที่สูตรด้าวย่างไม้	45
3-10 แสดงไม้ที่อบแห้งแล้วที่ปราศจากความเค็นในเนื้อไม้	46
3-11 แสดงไม้ที่อบแห้งแล้วที่ปราศจากความเค็นในเนื้อไม้	46
3-12 กราฟแสดงค่าความเค็นเฉือนขนาดเสี้ยน	52
3-13 กราฟแสดงค่าความเค็นอัดขนาดเสี้ยน	52
3-14 กราฟแสดงค่าความเค็นอัดตั้งจากเสี้ยน	53
3-15 กราฟแสดงค่าไมoclustesแตกหัก	53
3-16 กราฟแสดงค่าไมoclustesยึดหยุ่น	54
3-17 กราฟแสดงค่าความแข็ง	54
ก-1 ลักษณะไม้ด้าวย่างที่ใช้ในการทดสอบ	64
ก-2 การทดสอบความเกินเฉือนขนาดเสี้ยน	65
ก-3 การทดสอบความเกินเฉือนขนาดเสี้ยน (ด้านข้าง)	65
ก-4 การทดสอบความเกินอัดในแนวขนาดเสี้ยน	66
ก-5 ลักษณะการแตกหักของไม้เนื่องจากแรงอัดขนาดเสี้ยน	67
ก-6 การทดสอบความเกินอัดตั้งจากเสี้ยน	68
ก-7 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนัก (load) และการเสียรูป (Deformation) ของตัวอย่างไม้ที่รับแรงอัดตั้งจากเสี้ยน	70
ก-8 การทดสอบความแข็ง	71
ก-9 การทดสอบค่าความแข็งแรงและความแข็งตึงในการดัดสอด	72
ก-10 ลักษณะการแตกหักของตัวอย่างไม้เนื่องจากแรงดัดสอด	73

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
ข-1 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 1 มีลักษณะไม่ดี เกิดแตกคริ่งห่อน	75
ข-2 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 2 มีลักษณะไม่ดี เกิดการแตกบริเวณปลายมาก	77
ข-3 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 3 มีลักษณะไม่ดี เกิดการแตกบริเวณปลายหลายแห่ง	79
ข-4 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 4 มีลักษณะดี ไม่มีลักษณะตรงไม่เกิดการโค้งงอ	81
ข-5 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 5 มีลักษณะไม่ดี เกิดการแตกบริเวณปลายไม่มาก	83
ข-6 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 6 มีลักษณะที่ดี แม้ว่าจะมีการอเล็กนอยแต่สามารถยอมรับได้	86
ข-7 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 7 ไม่มีลักษณะที่ดี ตรงไม่มีการแตกปลาย	87
ข-8 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 8 มีลักษณะที่ดี ไม่ตรงไม่มีการแตกบริเวณปลาย	89
ข-9 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 8 มีลักษณะที่ไม่ดี ไม่มีการแตกบริเวณปลายและมีการโค้งงอมมาก	90
ข-10 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 9 มีลักษณะที่ไม่ดี ไม่มีการแตกบริเวณปลายและโค้งงอมมาก	91
ข-11 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 9 มีลักษณะที่ไม่ดี ไม่มีการแตกบริเวณปลายมาก	92
ข-12 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 10 มีลักษณะที่ดี ไม่มี ลักษณะตรงไม่มีการแตกบริเวณปลายไม้	94
ข-13 ไม้ยางหลังอบแห้งที่ไม่ผ่านการทดสอบแบบชี้ส้อม	95

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
ข-14 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 11 มีลักษณะที่ดี ไม่มีลักษณะตรงไม่มีการแตกบริเวณปลายไม้	91
ข-15 ไม้ยางหลังอบแห้งที่ไม่ผ่านการทดสอบแบบชีส้อม	97
ข-16 กราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงความชื้นของไม้ระหว่างกระบวนการอบแห้ง	97
ข-17 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 12 มีลักษณะที่ดี ไม่มีลักษณะตรงไม่มีการแตกบริเวณปลายไม้	99
ข-18 ไม้ยางหลังอบแห้งที่ไม่ผ่านการทดสอบแบบชีส้อม	100
ข-19 กราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงความชื้นของไม้ระหว่างกระบวนการอบแห้ง	100
ข-20 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 13 มีลักษณะที่ดี ไม่มีลักษณะตรงไม่มีการแตกบริเวณปลายไม้	103
ข-21 ไม้หลังอบแห้งท่อนที่ 8 ที่ผ่านการทดสอบแบบชีส้อม	103
ข-22 กราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงความชื้นของไม้ระหว่างกระบวนการอบแห้ง	104
ข-23 กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์อุณหภูมิของห้องอบในระหว่างกระบวนการอบแห้ง	104
ข-24 ลักษณะของไม้ยางหลังอบแห้งของการทดลองที่ 14 มีลักษณะที่ดี ไม่มีลักษณะตรงไม่มีการแตกบริเวณปลายไม้	107
ข-25 ไม้ท่อนที่ 3 ที่ผ่านการทดสอบแบบชีส้อม	107
ข-26 กราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงความชื้นของไม้ระหว่างกระบวนการอบแห้ง	108
ข-27 กราฟแสดงข้อมูลอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์อุณหภูมิของห้องอบในระหว่างกระบวนการอบแห้ง	108
ง-1 ห้องอบแห้งไม้ยาง	120
ง-2 เครื่องทำความร้อนภายนอกห้องอบไม้ยาง	120
ง-3 กล่องควบคุมเครื่องทำความร้อนภายนอกห้องอบไม้ยาง	121
ง-4 พัดลมแรงดันสูง (High pressure blower)	121

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
ง-5 เครื่องทำความร้อนภายในห้องอบไม้ยาง	122
ง-6 กล่องความคุณเครื่องทำความร้อนภายในห้องอบไม้ยาง	122
ง-7 อุปกรณ์วัดความชื้น (Relative humidity meter)	123
ง-8 กล่องความคุณการเปิดปิดวัลว์เพื่อควบคุมความชื้น	123
ง-9 ปั๊มลม (Air compressor)	124
ง-10 ท่อลำเลียงไอน้ำ	124
ง-11 ลักษณะการวางตัวของท่อลำเลียงไอน้ำและลมร้อนที่ใช้งานจริง	125
ง-12 หม้อต้มน้ำ (boiler)	125
ง-13 เครื่องทดสอบคุณสมบัติเชิงกลของไม้ยาง (Lloyd Universal Testing Machine)	126
ง-14 ตู้อบไฟฟ้า (electrical oven)	126
ง-15 สายวัดอุณหภูมิ (thermocouple)	127
ง-16 อุปกรณ์บันทึกและส่งข้อมูล (data logger) ยี่ห้อ Wisco รุ่น AI 210	127
ง-17 คอมพิวเตอร์ (computer)	128
ณ-1 ภาพด้านหน้าของห้องอบแห้งไม้ยางในระดับอุตสาหกรรม (หน่วยเป็นมิลลิเมตร)	148
ณ-2 ภาพด้านข้างของห้องอบแห้งไม้ยางในระดับอุตสาหกรรม (หน่วยเป็นมิลลิเมตร)	149